



Karstā laikā jānodrošina droši darba apstākļi

Publicēts: 18.06.2021.

[Jaunami](#)



Pienācis karstais vasaras laiks, kad vairums cilvēku cenšas atveldzēties ūdens tuvumā, bet darbs ofisos, ražošanas un dažāda veida pakalpojumu sniegšanas uzņēmumos neapstājas. Visiem darbiniekiem ir jāpilda savi darba pienākumi arī tad, kad termometrs aizloga vēsta, ka ārā ir vairāk nekā +30°C. Kā darbiniekiem spēt produktīvi strādāt šādos apstākļos? Valsts darba inspekcija atgādina, ka darba devējam darba telpās ir jānodrošina darba raksturam un nodarbināto fiziskajai slodzei atbilstošs mikroklimats.

Kā padarīt darba vietu vēsāku:

censties saglabāt vakara vēsumu, pēc iespējas ilgi vēdinot telpas vakaros;

darba laikā atvērt logus un durvis pēc iespējas plašāk, tā palielinot dabīgo ventilāciju;

censties nelietot tādu grīdas segumu, kas saglabā siltumu;

logiem lietot aizkarus vai žalūzijas, lai aizsargātos no tiešiem saules stariem;

darba devējs un darbinieks vienojas par darba laiku – nosakot darba pārtraukumus vai nobīdot darba stundas uz vēsāko diennakts laiku (rītos, vakaros);

jāierīko ventilācija, jo gaisa kustības palielināšanai palīdz piespiedu ventilācija, kas izvada sasīlušo gaisu un ievada vēsāku;

gaisa cirkulācijai lietot elektriskos ventilatorus;

uzstādīt gaisa kondicionieri, kas nodrošina darba telpā komfortablu gaisa temperatūru, mitrumu un kustības ātrumu.

Saskaņā ar Darba aizsardzības likumu darba devējs ir atbildīgs par nodarbināto drošību un veselību darbā, nodrošinot viņu veselībai nekaitīgu darba vidi. Uz likuma pamata ir izstrādāti 2009.gada 28.aprīļa noteikumi Nr.359 „Darba aizsardzības prasības darba vietās”, saskaņā ar kuriem darba devējam darba telpās ir jānodrošina darba raksturam un nodarbināto fiziskajai slodzei atbilstošu mikroklimatu (gaisa temperatūru, gaisa relatīvo mitrumu, gaisa kustības ātrumu) atkarībā no fiziskās slodzes, kas nepieciešama attiecīga darba veikšanai. Šo noteikumu 1.pielikumā ir atrunātas darba telpu mikroklimatam noteiktās prasības atkarībā no fiziskās slodzes. Fiziskā slodze ir iedalīta trīs kategorijās:

I kategorija – darbs, kas nav saistīts ar fizisku piepūli vai prasa ļoti nelielu vai nelielu fizisku piepūli (piemēram, visi garīga darba darītāji, darbs pie dažādām vadības pultīm, darbs, kas tiek veikts sēdus, stāvus vai pārvietojoties, vieglu priekšmetu (līdz 1 kg) pārvietošana) – darba telpās gaisa temperatūrai jābūt 20-28°C, gaisa kustības ātrumam 0.05-0.15 m/s

II kategorija – darbs, kas saistīts ar vidēji lielu vai lielu fizisko piepūli (piemēram, pastāvīga smagumu (līdz 10 kg) celšana un pārvietošana, metināšana, metālapstrādes darbi) – darba telpās gaisa temperatūrai jābūt 16-27°C, gaisa kustības ātrumam 0.1-0.4 m/s

III kategorija – smags darbs (piemēram, pastāvīga smagumu (vairāk par 10 kg) celšana un pārvietošana) – darba telpās gaisa temperatūrai jābūt 15-26°C, gaisa kustības ātrumam 0.2-0.5 m/s

Gaisa relatīvajam mitrumam jābūt robežās no 30 līdz 70%.

Šīs prasības ir obligātas pēc 2010.gada 1.janvāra izveidotām darba vietām, savukārt attiecībā uz darba vietām, kas tika izveidotas pirms tam, šīm prasībām ir ieteikuma raksturs.

Visbiežāk par karstumu darba vietā sūdzas birojos, t.sk. valsts iestādēs strādājošie, kuriem darba devējs nav nodrošinājis atbilstošus darba apstākļus. Darba inspekcija, konstatējot normatīvajiem aktiem neatbilstošu gaisa temperatūru darba telpās, ir tiesīga izdot rīkojumu par pārkāpumu, lai darba devējs nodrošinātu atbilstošus darba apstākļus, piemēram, apgādātu darba kabinetu ar ventilatoru, kā arī piemērot administratīvo sodu vai apturēt iestādes darbību, ja nepiemērotie darba apstākļi apdraud nodarbināto dzīvību un veselību.

Darba inspekcija uzsver, ka strādājot karstās darba telpās, nodarbinātie zaudē darba spējas, nespējot pilnvērtīgi veikt viņiem uzticētos darba pienākumus. Savukārt darba telpās, kurās tiek lietoti kondicionieri, svarīgi ir nepieļaut ilgstošu auksta gaisa plūsmu uz kādu noteiktu ķermeņa daļu, vai arī ļoti strauju organisma atdzišanu. Pretējā gadījumā darbiniekiem var rasties veselības traucējumi.

Valsts Darba inspekcija aicina darba devējus karstā laikā rūpēties par veselībai nekaitīgu darba vidi, nodrošinot atbilstošu gaisa temperatūru, gaisa relatīvo mitrumu un gaisa kustības ātrumu, atkarībā no fiziskās slodzes, kas nepieciešama attiecīgā darba veikšanai.

<https://www.vdi.gov.lv/lv/jaunums/karsta-laika-janodrosina-drosi-darba-apstakli>